

**Plats och tid:** Hemvårdsförvaltningen, Södra vägen 5  
2018-04-26, kl. 09.30-12.15

**Beslutande:** **För PRO**  
Gun Yström, Astrid Johansson, Ingrid Gunnarsson

**För SPF**  
Lena Nordström, Ann-Margret Nilsson

**För SKPF**  
Dagmar Luhanka, Anna-Greta Bengtsson

**För RPG**  
Ingen närvarande

**Förtroendevalda**  
Lennart Germundsson, Rose-Marie Henriksson, Anders Lövgren

**Ersättare:** Karl-Erik Lövdahl PRO, Jan-Erik Jäderblom PRO, Kerstin Nilsson  
PRO, Inger Engstrand SPF, Erik Jansson SPF, Ing-Britt Hansson  
SKPF

**Övriga:** Jenny Axelsson, Jennie Vidal, Jeanette Hembring-Stjernström

**Utses att justera:** Astrid Johansson

**Sekreterare:** \_\_\_\_\_ Paragraf 15 - 29  
Jeanette Hembring-Stjernström

**Ordförande:** \_\_\_\_\_  
Jenny Axelsson

**Justerande:** \_\_\_\_\_  
Astrid Johansson

## **§ 15**

### **Mötets öppnande**

Ordförande Jenny Axelsson öppnade mötet och hälsade alla välkomna.

## **§ 16**

### **Godkännande av dagordning**

Dagordningen godkändes med följande tillägg på övriga frågor:  
Referensgrupp Plusbostäder, Ann-Margret Nilsson, SPF  
Vårdplanering, Gun Yström, PRO

## **§ 17**

### **Val av justerare**

Astrid Johansson valdes till att justera dagens protokoll jämte ordförande Jenny Axelsson.

## **§ 18**

### **Föregående protokoll**

Föregående mötesprotokoll godkänns.

## **§ 19**

### **Redovisning enkätundersökning Måltidsservice**

Eva Lydahl, utvecklingsledare med inriktning mot kost informerar om genomförd enkätundersökning gällande måltidsservice leveranser till seniorrestauranger och äldreboenden.

Svar skulle lämnas på följande frågor:

- Smaken på maten
- Variation på matsedeln
- Portionsstorlekar
- Om man tycker att maten ser god ut

### **Enkätsvar särskilt boende**

Lunch:

nöjda kunder 294 av 313 st /95 %

Kvällsmat:

nöjda kunder 263 av 300 st /89 %

Antal personer i särskilt boende 568 st

### **Enkätsvar seniorrestaurang**

Antal nöjda kunder: 180/184 st / 98%

Seniorrestaurangerna serverar ca 460 personer dagligen

### **Måltidsservice åtgärdsplan**

- Matens utseende
- Faddersystem
- Kvällsmaten – matsedeln
- Variation
- Portionsstorleken anpassas till avdelningsnivå
- Konsistensanpassad måltid: gästens valfrihet

### **Hemvårdsförvaltningen**

- Five Aspect of meal models, FAMM måltidsupplevelsen
- Omsorgsmåltider
- Kundens val i matsedeln - beställningen
- Uppföljning på kundnivå - minuskost – specialkost – konsistensanpassning – önskemål och behov
- Dialog med köket om portioner och matsedel

Ann-Margret Nilsson, SPF påtalar att allt inte handlar om maten utan om miljön och situationen runt omkring när man äter.

Jennie Vidal informerar om att förvaltningen arbetar mycket med helheten kring matsituationen. Däremot är förutsättningarna olika på våra seniorrestauranger och på äldreboendena.

### **§ 20**

#### **Nattfastemätning samt åtgärder**

Eva Lydahl informerar om nattfastemätning som genomfördes september 2017. Efter mätningen så har en uppföljning gjorts. Nattfastan bör inte vara längre än 10-11 timmar. Verksamheter som har ett resultat över 11 ska inkomma med en handlingsplan och ytterligare uppföljning kommer att göras. Även arbetssätt och rutiner analyseras.

2010 i snitt 12,41

2012 i snitt 12.31

2013 i snitt 11.27

2014 i snitt 10.52

2015 i snitt 11.34

2016 i snitt 11.09

2017 i snitt 11.3

Snittet är inte dåligt men det finns mer att göra för att minska timantalet.

#### **Kunden i fokus**

- FAMM – måltidsupplevelser
- Omsorgsmåltider
- Rutin kring nattfastan
- Hur beställer man maten
- Hur introduceras ny personal i avdelningens rutiner

#### **Goda exempel**

- Aktiva rutiner kring varje kund
- Förfrukost erbjuds
- Kvällsmål erbjuds från kvällsvagnen
- Uppföljning av vikten minst 1 gång varannan vecka
- All personal är informerade och aktiva

#### **Att jobba vidare med**

- Kompetenshöjning
- Delaktighet
- Säkerställ att all personal är informerad
- Säkerställ att rutiner och riktlinjer används
- Att jobba kontinuerligt med mat och måltider

Jennie Vidal informerar om att Eva Lydahl har fått i uppdrag att se till att det nya arbetssättet hålls vid liv.

## § 21

### **Framtidens äldre**

Eva Lydahl informerar om att hemvårdsnämnden gav på sammanträdet 28 mars 2018 hemvårdsförvaltningen i uppdrag att ta fram en strategisk plan för "Framtidens äldre" inom särskilt boende. Planen "Framtidens äldre" syftar till att säkerställa att äldre är nöjda med både mat och måltidsupplevelsen.

Halmstads särskilda boende hade ett bra resultat i Socialstyrelsens enkät som genomfördes 2017. Syftet med undersökningen är att kartlägga de äldres nöjdhet med sin vård och omsorg. 84 % är nöjda med Halmstads särskilda boende, jämfört med riket som ligger på 82 %. Att genomföra projektet beror på att hemvårdsnämnden vill fortsätta att utveckla måltiderna och möta den nya generationens kunder. Beslutet innebär att hemvårdsförvaltningen ska prioritera arbetet kring mat och måltider i särskilt boende. Mat handlar om långt mycket mer än att endast förse kroppen med energi och näringsämnen. Måltiden är viktig för vårt välbefinnande och har en stor social betydelse. Arbetet ska säkerställa att kunderna är nöjda med både maten och måltidsupplevelsen. Kunderna ska vara delaktiga till exempel genom att ingå i ett matråd. All berörd personal kring kunden ska ha rätt kompetens. En inventering av kompetensnivå och utbildningsinsatser kommer att genomföras. Alla riktlinjer och rutiner ska vara väl kända och följas.

Projektet startar i mars 2018 med löpande uppföljning till och med december 2019. Från 2020 går projektet vidare till nästa fas. Nästa fas utarbetas efter det behov som uppstår, till exempel hur ny personal introduceras i gällande rutiner. Kvalitets- och utvecklingsavdelningen leder och följer upp projekt Framtidens äldre genom sin utvecklingsledare med inriktning kost.

Modell – Projekt – Vision

Mål:

- Att höja kvaliteten genom att utvärdera och följa upp samtliga måltider som serveras till kund i såbo
- Att under projektets gång utveckla rutiner och förbereda för att möta nästa generations kunder

Maten – Leverantörens ansvar

- Beställd mat levereras i rätt tid
- Normalkost
- Konsistensanpassad; timbal, paté, flytande
- Specialkost –allergi, vegetarisk m m
- Livsmedelspackningar

Maten – verksamhetens ansvar

- Att varje kund får mat och måltider efter behov och önskemål
- Frukost
- Lunch med tillbehör
- Mellanmål
- Kvällsmat med tillbehör
- Kvällsmål - - nattnål

Mötet och miljön – Verksamhetens ansvar

- FAMM – måltidsupplevelsen
- Omsorgsmålter – stöd och hjälp, sällskap och trivsel
- Dukning, presentation av maten, servering – ljud och ljus.
- Guldkant – varje dag

#### Riktlinjer och rutiner

- Riktlinje för FAMM i särskilt boende
- Riktlinje för mat och måltider i särskilt boende
- Rutin för mat och måltider i särskilt boende enligt FAMM
- Riktlinje för att förebygga och behandla undernäring
- Rutin – Nattfastemätning

Jennie Vidal informerar om att verksamheterna rapporterar i Senior Alert om det finns risk för undernäring. Många äldre som är ensamma äter sämre när det äter själva.

Lena Nordström, SPF påtalar att det också är viktigt att de äldre dricker mycket så att de inte blir uttorkade. Mat är viktigt men även dryck.

Ingrid Gunnarsson, PRO framför att välbefinnande och livslust är viktiga faktorer i dessa sammanhang.

Jennie Vidal informerar att mat och måltider är en utbildnings satsningarna i förvaltningen. Vi har också en satsning att vi ska validera vårdbiträden till undersköterskor. Det är ett pågående arbete och vi har en kompetens- och utvecklingsplan.

## § 22

### Information Jennie Vidal

Jennie Vidal, förvaltningschef informerar om hemvårdsnämndens beslut 28 februari 2018:

Kvalitet i särskilt boende – ökad kvalitet nattetid i särskilt boende för äldre  
Beslut

Hemvårdsnämnden föreslår kommunstyrelsen att anta SKLs rekommendation.

1. Koll på läget
2. Planera utifrån individens behov
3. Ta fram en strategi för att utveckla digitaliseringens möjligheter
4. Ledarskap
5. Boendemiljön
6. Bemanning
7. Digitalisering och nya arbetssätt
8. Natten påverkas av dagens aktiviteter

Utredning avseende "Möjligheterna att göra biståndsbeslutet mer flexibelt inom hemtjänsten  
Beslut

1. Att hemvårdsnämnden godkänner utredningen "Möjligheterna att göra biståndsbeslut mer flexibelt inom hemtjänsten", bilaga.

2. Att hemvårdsnämnden ger hemvårdsförvaltningen i uppdrag att införa modellen med raminsatser såsom den anges i utredningen och i bilaga till utredningen.

3. Att hemvårdsnämnden ger hemvårdsförvaltningen i uppdrag att återkomma med utredning kring hur befogenhetslagen och hemsändningsbidrag skulle kunna tillämpas inom hemvårdsnämndens verksamhet så att dessa om möjligt kan börja tillämpas år 2020.

Medarbetarenkät 2300 medarbetare – svarsfrekvens = 80 %

HME index - HME-index består av tre delområden: motivation, ledarskap och styrning. Dessa delområden är viktiga för att skapa goda förutsättningar för ett hållbart medarbetar-engagemang. Varje delområde innehåller tre frågor. De nio frågeställningarna avser den nationellt jämförbara mätningen av Hållbart medarbetarengagemang (HME) som kommunen gör i samarbete med Sveriges kommuner och landsting (SKL) och Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA).

|                 | Förvaltningen | Halmstad kommun |
|-----------------|---------------|-----------------|
| HME Total       | 80            | 80              |
| HME Motivation  | 79            | 78              |
| HME Ledarskap   | 77            | 80              |
| HME Styrning    | 86            | 80              |
| Medarbetarindex | 76            | 76              |
| Arbetsklimate   | 77            | 75              |
| Ledarskap       | 71            | 74              |
| Organisation    | 80            | 80              |
| Visioner & Mål  | 75            | 72              |

Förvaltningen har fått i uppdrag av hemvårdsnämnden att jobba med medarbetardialoger. Hemvårdsförvaltningen lägger i år extra stort fokus på personalutveckling. För första gången någonsin bjuds samtliga anställda in till en teaterföreställning och medarbetardialog på Kulturhuset i Folkparken (samarbete med Högskolan i Halmstad och Kulturhuset). Syftet är att samla in och ta vara på synpunkter och idéer om hur förvaltningen kan bli en bättre arbetsgivare. Uppföljning kommer att göras när dialogerna är genomförda. Tillfällena är 23/4, 27/4, 2/5, 3/5, 4/5, 7/5 kl. 13.00-16.00

Hemvårdsnämnden 28 mars 2018:

Från och med maj kommer det att finnas 2 måltider att välja mellan även på lördagar och söndagar för personer som bor på särskilt boende.

Hemvårdsnämndens 25 april 2018:

Alla kommunala äldreboenden är konceptboenden. Ett koncept är en övergripande och bärande idé. Boendet väljer ett koncept som, utöver att ge de äldre god och säker vård-omsorg också erbjuder en ny kulturell arbetsmetod som stimulerar den äldre att fortsätta eller förnya tidigare intressen samt hitta nya intressen som ger upplevelsen av välbefinnande. Uppföljning av konceptboenden finns numera med i förvaltningens internkontroller.

Köplatser till äldrelägenhetshus

Ljungblomman 19

Nyhem 268

Karl XI 385

109:an 26

Akvarellen 164

Begonian 14

Mossen 16

Pålsbo 152

Snöstorp 56

Västersol 191

Åled 8

Totalt 1299 köplatser

SATSA FRISKT- inslag från SVT

Klicka på länken nedan

<https://vimeo.com/266640794>

## § 23

### Satsa friskt

Johannes Ekberg från Actic informerar om projektet "Satsa Friskt". Satsningen är en förebyggande åtgärd för att bibehålla sin hälsa. Fysisk aktivitet är det bästa sättet att påverka sin hälsa. Kroppen blir svagare och skelettet skörare om den inte utsätts för någon fysisk aktivitet.

Projektet varar i 10 veckor och träning genomförs 2 ggr i veckan och passen varar i 45 minuter. Grupperna jobbar bland annat med balans, styrka och rörlighet. Grupperna kommer att prova på vattengympa, yoga, cirkelträning, föreläsning om kost och hälsa mm. Den sociala samvaron är också viktig då många äldre är ensamma, därför avslutas träningspassen med fika. Förhoppningen är att de äldre ska fortsätta att träna efter projektets slut. Actic kommer därför att erbjuda 55 % rabatt på priset för de seniorer som deltagit i projektet. Vecka 35 kommer grupp 2 och 3 att starta sin träning.

## § 24

### Patientsäkerhetsberättelsen

Eva-Karin Stenberg, medicinskt ansvarig sjuksköterska, MAS informerar om patientsäkerhetsberättelsen.

MAS har ansvaret att tillsammans med ansvarig för rehab, MAR att skriva en patientsäkerhetsberättelse.

#### Framgångsrika åtgärder

- SärNär (sondmat och näringsdrycker)
- HIFE för ca 20 patienter - HIFE = avancerad träning på äldreboende, fallförebyggande arbete
- Samordnad Individuell Plan, SIP - Samarbete sjukhus, närsjukvård, kommun
- "Hjärtat" - Beslut att inte göra någon hjärtåterupplivning, utvecklingsarbete i Halmstad
- Digital signeringslista – Tydliggöra vilka läkemedel patienten har
- Hemsjukvårdsläkare

#### Patientsäkerhetsrisker

- Läkemedelshantering
- Dokumentation
- Vårdens övergångar – Trygg och effektiv utskrivning
- Brytpunktssamtal - Beslut tas av läkare, sjuksköterska, patient och anhöriga

Erik Jansson, SPF informerar om att läkemedelslista kan begäras ut på apoteket för översyn om det finns några mediciner som inte passar ihop (läkemedelsgenomgång).

Avvikelserna gällande läkemedel har ökat 2014 från 1946 till 2884 år 2017. Totalt genomförs cirka 6000 insatser/dygn.

Från år 2014 har fallskadorna ökat från 663 fall till 2307 år 2017.

Utav de 2307 fallen år 2017 så avser 55 fall frakturer och 23 fall höft eller lår fraktur.

#### Antibiotikabehandling och vårdrelaterade infektioner (VRI)

|                       | Halmstad | Riket |
|-----------------------|----------|-------|
| Antibiotikabehandling | 1,3 %    | 2,8 % |
| VRI                   | 0,4 %    | 1,6 % |

Antal anmälda multiresistenta bakterier enligt SmL i Halland 2000-2017.

ESBL har ökat från cirka 40 fall år 2007 till ca 260 fall 2017. ESBL står för "extended spectrum beta-lactamases", och är enzymer som bryter ner de viktiga antibiotikatyperna penicilliner och cefalosporiner. Bakterier som bildar ESBL är resistenta (motståndskraftiga) mot dessa läkemedel. De gener som gör att bakterierna kan bilda ESBL kan i många fall överföras mellan olika bakterier vilket gör att resistensen sprids lättare.

## § 25

### Anmälda frågor

Referensgrupp plusbostäder, Ann-Margret Nilsson, SPF

Ann-Margret påtalar att det bör finnas en referensgrupp som ska vara delaktig vid projektering av nya äldreboenden. Synpunkter framförs gällande köken i de boendes lägenheter på Harplinge äldreboende som kunde ha undvikits om referensgrupp hade varit delaktig vid diskussion av nytt äldreboende.

Lennart Svensson, boendeplanerare tar till sig synpunkten att referensgrupp ska bjudas in vid kommande projekteringar av nya äldreboenden.

Tillgängliga lokaler och hörslingor, Anna-Greta Bengtsson, SKPF

Lennart Svensson meddelar att 2 anbud har tagits in avseende mobila hörslingor. Dessa kommer att diskuteras vidare i ledningsgruppen.

Vårdplanering, Gun Yström, PRO (Tas upp nästa möte)

Kultur för en bättre vardag och livsinnehåll – Fråga 1, Ingrid Gunnarsson, PRO

Svar på fråga 1:

Vad gäller denna fråga så har våra medarbetare, i sin roll som kontaktman, ett uppdrag att informera och uppmuntra våra kunder att delta på aktiviteter. Men många kunder behöver hjälp att komma till och från aktiviteterna och har kanske inte detta i sitt biståndsbeslut. Andra vill/orkar inte med dessa aktiviteter pga. sjukdom/ålderdom. I vissa fall, där orken inte finns, arbetar vi med hjälp av stimulansmedel med mindre grupper tex gemensam fika, taktill massage etc. Detta är mycket uppskattat hos dessa individer. Men återigen, så har kontaktmannen en viktig roll i att uppmuntra till aktiviteter. Detta är något som finns med i både mål och lönekriterier för 2018. Sofie Klarker Wester, Enhetschef, Nyhems äldreboenden

Kvarboende med demens – Fråga 1, Ingrid Gunnarsson, PRO

Svar på fråga 2:

"Biståndsenheten har ingen statistik kopplad till demens. Tillgången till data avseende demens inom äldreområdet finns i Kvalitetsregistren Svenska Demensregistret, SveDem, Beteendemässiga och psykiska symptom vid demenssjukdom, BPSD-registret. Men dessa är inte helt täckande för att få ett fullständigt svar på frågan, eftersom vi inte registrerar alla personer med demenssjukdom utan utifrån personens behov av att medverka i registret och om de har tackat ja till att data förs över i registren, som vi har kännedom om och därmed har något stöd via kommunen.

Av nationella riktlinjer för vård och omsorg vid demens, framtagna av Socialstyrelsen framgår det att de utredningar som hälso- och sjukvården gör i dag är inte alltid fullständiga, och både väntetiderna och utredningstiderna är på en del håll för långa. Det finns dessutom ett stort behov av kunskap och förbättrade förutsättningar inom primärvården, där den största andelen basala demensutredningar genomförs.

Av Socialstyrelsens utvärdering av vården och omsorgen för personer med demenssjukdom insjuknar mellan 20 000 och 25 000 personer i en demenssjukdom, varje år. Det innebär att det finns mellan 130 000 och 150 000 personer med demenssjukdom i Sverige idag. Antalet kommer nästan att fördubblas fram till år 2050. <http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/20812/2018-3-1.pdf>

Av utvärderingen framgår det att under de senaste åren har det skett en utveckling av vården och omsorgen för personer med demenssjukdom – åtminstone inom vissa områden.



Det är fler som får en fullständig demensutredning, vilket bidrar till att de får en korrekt diagnos och därigenom mer adekvata vård- och omsorgsinsatser. Det är också fler som behandlas med demensläkemedel.

Förbättringsområden som Socialstyrelsen identifierat:

1. Fler personer med demenssjukdom behöver utredas
2. Bättre förutsättningar inom primärvården
3. Mindre praxisskillnader vid utvidgade demensutredningar
4. Kortare utredningstider
5. Mer jämlik läkemedelsförskrivning
6. Bättre kunskap om och förutsättningar för uppföljning
7. Fler gränsöverskridande demensteam
8. Fortsatta satsningar för att öka personalens kompetens
9. Mer handledning och tid för reflektion – framförallt inom hemtjänsten
10. Fler behöver anpassad dagverksamhet
11. Mer stöd till anhöriga – och anpassat till olika grupper
12. Fortsatta insatser för att förbättra bemötandet vid BPSD
13. Behoven hos personer från andra länder behöver uppmärksammas
14. Bättre möjligheter till utvärdering av demensområdet

<http://www.demenscentrum.se/Fakta-om-demens/Demens-i-siffror/>

<http://www.demenscentrum.se/Nyheter/demensvard/>

Gabriela Arvidsson, Myndighetschef

IVO:s granskning, Anna-Greta Bengtsson, SKPF (Fråga överlämnad till Region Pensionärsrådet, RPR för besvarande)

## § 26

### **Återrapportering plusbostäder**

Under denna stående punkt rapporterade Jenny Axelsson att frågan om plusbostäder ständigt lyfts i samhällsbyggnadskontorets planering, och att frågan om intresse för att bygga denna typ av bostäder tas upp med nya aktörer på bostadsmarknaden som visar intresse för att etablera sig i Halmstads kommun.

## § 27

### **Återrapportering Färdtjänst, Hallandstrafiken – Tas upp på mötet 4/6.**

### **§ Övriga frågor**

Gun Yström, PRO framför önskemål om att få ut material med kallelsen till föredrag som ska vara på kommande möte. Gun framför också att det finns för lite tid till allmänna frågor. Jennie Vidal svarar att material som ska föredras på möten kommer att skickas ut tillsammans med kallelsen.

Gun Yström, PRO framför att KPR önskar en temadag till hösten gällande demensboende och demensvård.

Jennie Vidal meddelar att presidiet kommer att diskutera och planera in en temadag till hösten gällande demensboende och demensvård.

**§ 29**

**Avslut**

Ordförande Jenny Axelsson tackar för dagens sammanträde och förklarar mötet för avslutat.

Nästa sammanträde är den 4 juni 2018 kl. 09.30 – 12.00 på Södra vägen 5, sammanträdesrum Respekt. Mötet avslutas med en gemensam lunch.